

§ 33

Talouden tasapainotusohjelman valmistelu

Kunnanhallitus 17.06.2025 § 123

Valtuusto on 8.6.2023 / 26 § hyväksynyt talouden tasapainotusohjelman vuosille 2023-2026. Ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi, että vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset vuoden 2026 tilinpäätöksessä. Ohjelman mukaan tulovero- ja kiinteistöveroprosenttien korotustarve on arvioitava vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä ja että veroprosentteja on korotettava hyvissä ajoin, mikäli on ilmeistä, että taloutta ei muilla toimilla saada tasapainoon viimeistään vuoden 2026 loppuun mennessä.

Ohjelman hyväksymisen jälkeen kunnan talous on kehittynyt odotettua heikommin, joten ohjelmassa esitetyt toimenpiteet ovat riittämättömiä talouden tasapainottamiseksi. Keskeisin yksittäinen tekijä talouden tasapainon heikentymiseen on hyvinvointialueelle siirtyneiden sote-menojen vaikutus kuntien valtionosuusrahoitukseen. Kunnallisveroprosenttia on korotettu prosenttiyksiköllä sekä vuonna 2023 että 2024.

Osana talouden tasapainotustoimia kunnanhallitus päätti keväällä 2024 käytyjen yhteistoimintaneuvotteluiden jälkeen 28.5.2024/ 92 § ja 98 § toiminnallisista järjestelyistä henkilöstömenojen vähentämiseksi. Toimenpiteillä tavoiteltiin noin 130 000 euron säästöä vuonna 2024. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion noin 159 000 eurolla. Tasapainotustoimista huolimatta vuoden 2024 tilinpäätös jäi noin 670 000 euroa alijäämäiseksi.

Vuoden 2025 muutettu talousarvio on noin 800 000 euroa alijäämäinen ja alijäämää kertyy taloussuunnitelman mukaan vuosina 2025-2027 yhteensä yli 1,8 milj. euroa. Alijäämäkehityksen pysäyttäminen edellyttää tulopohjan vahvistamista sekä merkittäviä toiminnallisia sopeutustoimia. Tasapainotustoimia tulee kunnan oman toiminnan lisäksi kohdentaa myös kunnan tytäryhtiöihin. Erityisesti Pomarkun Vuokratalojen tilanne on haastava ja edellyttää mittavia sopeutustoimia.

Valtuusto on asettanut yhdeksi vuoden 2025 talousarvion toiminnalliseksi tavoitteeksi talouden tasapainotusohjelman laatimisen. Ohjelman valmistelua varten tulee perustaa luottamushenkilöistä sekä keskeisistä viranhaltijoista koottu työryhmä, joka vielä läpi ohjelman valmisteluprosessin kunnanhallituksen asettamien tavoitteiden ja saadun evästyksen perusteella.

Valmistelija

Mikko Airaksinen

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Airaksinen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

-käydä evästykseskustelun talouden tasapainotustarpeista sekä tasapainotusohjelman aikataulusta ja tavoitteista

-asettaa tasapainotusohjelman valmistelua varten luottamushenkilöistä ja viranhaltijoista koostuvan työryhmän sekä nimeää ryhmälle puheenjohtajan.

17.03.2026

§ 33

Päätös**Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.**

Talouden tasapainotusohjelman valmistelua varten perustettuun työryhmään valittiin luottamushenkilöistä Minna Grönman (pj), Elli Liljakoski, Ari Passilahti, Jaana Kovanen, kunnanhallituksen puheenjohtaja Kaarlo Peltomaa sekä kunnanvaltuuston puheenjohtaja Eevaliisa Toivola. Viranhaltijoista työryhmään valittiin kunnanjohtaja Mikko Airaksinen. Työryhmä kutsuu muita viranhaltijoita/työntekijöitä mukaan työryhmän kokouksiin tapauskohtaisesti.

Lisäksi kunnanhallitus pyytää Pomarkun Vasemmistoliitto ry:tä sekä Pomarkun Perussuomalaiset ry:tä nimeämään oman edustajansa työryhmään.

Täytäntöönpano

Kunnanhallitus 02.09.2025 § 166

Toimielinten talousarvioesitykset on laadittava 25.9.2025 mennessä. Talousarvion laadintaohjeessa vuoden 2026 talousarvion tavoitteeksi on asetettu enintään 400 000 euron alijäämä.

Työryhmän toimeksiantoa on valmisteltu alustavasti kunnanhallituksen evästyksen pohjalta. Alustava aikataulu ja työsuunnitelma esitellään kokouksessa.

Valmistelija

Mikko Airaksinen

Esittelijä**kunnanjohtaja Mikko Airaksinen****Päätösehdotus**

Kunnanhallitus päättää
-nimetä työryhmään edustajat vasemmistoliiton ja perussuomalaisten ryhmistä
-evästää työryhmää kokouksessa esitetyn alustuksen pohjalta

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Lisäksi talouden tasapainotusohjelman valmistelua varten perustettuun työryhmään valittiin aiemmin valittujen jäsenten lisäksi Satu Grönholm (vas) sekä Tarmo Haapala (ps).

Täytäntöönpano

Kunnanhallitus 14.10.2025 § 194

Kunnanhallituksen toimitelille asettama talousarviokehys on 6 387 000 euroa. Toimielinten talousarvioesitysten mukainen toimintakate on 6 455 000 euroa eli noin 68 000 euroa yli annetun kehyksen. Laadintaohjeiden antamisen jälkeen verorahoitusennusteissa tapahtuneet muutokset huomioiden esitysvaiheen talousarvio on noin 87 000 asetettua tavoitetta heikompi.

Sopeuttamistyöryhmä käsitteli vuoden 2026 talousarvion tasapainotusesityksiä sekä keskusteli suunnitelmavuosien tasapainotustarpeesta toimielinten talousarvioesitysten pohjalta 6.10.2025. Työryhmä antaa kokouksessa kunnanhallitukselle tilannekatsauksen toimeksiannon etenemisestä.

Valmistelija Mikko Airaksinen

Esittelijä kunnanjohtaja Mikko Airaksinen

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää merkitä sopeuttamisryhmän tilannekatsauksen tiedoksi ja evästää työryhmää kokouksessa kuullun selvityksen pohjalta.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Täytäntöönpano

Kunnanhallitus 17.03.2026 § 33

156/02.00/2025

Kunnanhallituksen perustama talouden tasapainotusryhmä on kokoontunut syksyn 2025 ja kevään 2026 aikana yhteensä seitsemän kertaa. Kokouksissa on tarkasteltu kunnan toimintaa, nähtävissä olevia palvelutarpeiden muutoksia, talouskehitystä sekä talouden tasapainotusmahdollisuuksia jokaisen toimialan ja konserniyhtiöiden näkökulmasta.

Työryhmä antaa kokouksessa kunnanhallitukselle tilannekatsauksen toimeksiannon etenemisestä ja työn alustavista tuloksista. Työryhmän lopullinen esitys tasapainotustoimista käsitellään kunnanhallituksessa 17.4.2026. Tätä ennen työryhmä kokoontuu vielä kertaalleen 30.3.2026 kunnanhallituksen evästyksen pohjalta.

Valmistelija Mikko Airaksinen

Esittelijä kunnanjohtaja Mikko Airaksinen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää merkitä sopeuttamisryhmän tilannekatsauksen tiedoksi ja evästää työryhmää kokouksessa kuullun selvityksen pohjalta.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Täytäntöönpano

kunnanjohtaja Mikko Airaksinen